Praga

Retrospectiva muzicii contemporane cehoslovace

Praga, „orașul de aur" cum i se mai spune, care a găzduit în prima jumătate a lunii martie retrospectiva muzicii contemporane cehe și slovace, reține atenția iubitorului de muzică, nu numai prin frumusețile sale arhitectonice, ci mai ales prin marea și bogata sa tradiție muzicală.

Nu fără temei Boemia a fost supranumită în secolul trecut „Conservatorul Europei", iar orașul Praga considerat unul dintre importantele centre muzicale ale continentului.

Pe aici au trecut și au dăruit arta lor Gluck, Mozart, Haydn, Beethoven. Aici au trăit și au creat Smetana și Dvorak, ctitorii tradiției naționale a muzicii patriei lor.

Se mai aud parcă acordurile patetice ale Titanului, în sala Konviksky unde a concertat...

Mai răsună parcă muzica înaripată a operei *Don Giovanni* de Mozart, a cărei premieră mondială a avut loc aici, la Teatrul „Tyl"...

Aici e orga la care a cîntat Gluck, colo, cea la care a cîntat Mozart... și Haydn...

Iată școala de muzică a lui Smetana... iată și muzeul „Dvorak". Vestigii, vestigii de neuitat ale patrimoniului culturii muzicale europene și universale.

Organizată cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la victoria din februarie a oamenilor muncii din Cehoslovacia, retrospectiva și-a propus o trecere în revistă a celor mai reprezentative creații muzicale în toate genurile (cu excepția operei), realizate de către compozitorii cehi și slovaci, în acest sfert de veac. Între lucrările prezentate se aflau și creații în primă audiție.

În marea sală de concerte a Casei artiștilor, vechiul Rudolfinum, edificiu monumental în stil „renaissance", centrul vieții muzicale pragheze, în care își află astăzi sediul și Conservatorul național și Academia de muzică, am asistat aproape seară de seară, timp de zece zile, la o desfășurare de manifestări muzicale, cuprinzînd creații simfonice, vocal-simfonice, corale, camerale, de cîntece, de fanfară, iar într-o sală special amenajată, lucrări electrofonice.

Ceea ce ne-a atras atenția în primul rînd a fost acea diversitate tematică și stilistică a lucrărilor, aparținînd unor compozitori slovaci sau cehi din diferite generații, dar care se întîlneau pe aceleași coordonate ale continuității contemporane a tradiției lor naționale.

Alături de tema patriei, a eroismului, a zborurilor cosmice, a păcii, din lucrările corale, vocal-simfonice sau programatice, se aflau și sonate, cvartete, cvintete, concerte instrumentale, simfonii, ba chiar „Omagii lui Corelli" sau lieduri pe versuri de Rimbaud, cîntate în limba franceză.

Numelor unor compozitori din generațiile mai vîrstnice ca : Jan Kunč, Eugen Suchon, Andrei Ocenas, Jan Seidel, Vaclav Dobias, Alexander Moyzes, Jiri Poner, li s-au alăturat compozitorii din generațiile medii și tinere ca : Victor Kalobis, Petr Eben, Milan Novak, Jan Tausinger, Dusan Martincek, Ivan Parik, Jan Zimmer, Vaclav Kučera, Arnold Parsch și alții.

Cîteva lucrări ne-au atras în mod deosebit atenția. Trei imagini renascentiste *Pragensia*, pe textele unor recepturi rudolfine, concepute de către compozitorul Petr Eben pentru voci și instrumente vechi, dar într-un stil modern, și interpretate magistral de formația vocal-instrumentală a „Madrigaliștilor din Praga", dirijor Miroslav Venhoda.

Replica laică, de un profund umanism, intitulată simbolic *Ave Maria* de Jan Tausinger, pentru soprană, recitator și orchestră simfonică, în care compozitorul, originar din țara noastră, folosind un limbaj evoluat uneori aleatoric, face elogiul eroismului și spiritului de abnegație al unor femei la Guernica, Lidice, Oradour, Coventry, Voronej...

Fresca muzical-dramatică *Lidice* de Vaclav Kučera, pentru recitator, doi reporteri, doi crainici, solo soprană, cor mixt, instrumente, efecte sonore concrete și electronice, o îmbinare, uneori naturalistă, între text, muzică, zgomot, cu un caracter mai mult de reportaj, dar cu momente de tensiune izbutite, în intenția de a transpune prin mijloace sonore sincretice, tragedia micului sat ceh, ras de pe suprafața pămîntului în timpul celui de al doilea război mondial.

Textul elaborat de compozitor, după documente autentice și versuri de Jan Neruda și Frantisek Halas. Realizare electrofonă la studioul experimental al radioului din Pilzen.

La reușita artistică a acestei retrospective muzicale și-au dat concursul cei mai valoroși artiști și formații din Cehoslovacia ca de pildă : Corul și orchestra simfonică a Filarmonicii slovace — dirijor Ladislav Slovak, Corul bărbătesc al învățătorilor moravi, — dirijor Antonin Tučapsky, Orchestra simfonică a Filarmonicii Janacek din Ostrava — dirijor dr. Otokar Trhlik, excelenta formație de vocaliști-instrumentiști „Madrigaliștii din Praga" — dirijor Miroslav Venhoda, nu mai puțin prestigioasa Filarmonică cehă — dirijor Zdenek Kosler, sau Corul Radiodifuziunii cehoslovace — dirijor Milan Maly, precum și numeroși soliști vocali și instrumentali de certă valoare.

Un public atent și numeroși invitați de peste hotare au răsplătit, cu aplauze binemeritate, manifestările muzicale reunite în retrospectiva muzicii contemporane cehoslovace.

OVIDIU VARGA

https://biblioteca-digitala.ro